

UNIUREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 fiieri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii“ în fiecare Joi.

Adresa: „UNIUREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Redactor: Alexandru Lupeanu-Melin.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

In pragul toamnei

De la ziua crucii încolo se ofilesc florile și prind a îngălbeni frunzele. Vine toamna cu pași repezi. Câmpul își toarnă roadele în hambare și sâteanul se statornicește pe lângă căsuța și adunătura lui de-o vară. Tot omul își cumpănește truda și se bucură de izbânda ostenelelor sale. Mai apoi, când vor fi coborât în sat și celea din urmă care încărcate, își va face o socoteală de încheiere a anului de muncă și va încerca să tragă învățături pentru viitor. Așa face plugarul cu orânduială bună.

Noi, locuitorii acestor ținuturi desrobite, încă trebuie să ne facem acum, în pragul acestei toamne, o socoteală de încheiere a zilelor de muncă națională, ca să cumpănim izbânzile de cari ne-am învrednicit și să ne putem pregăti sămănăturile pentru vremile de mâne. Ce-am isprăvit până acum și ce avem de făcut pentru primăverile cari vor veni?

Marele război al popoarelor ne-a gătit în toamna trecută ogor bun. Noi am înțeles glasul timpului și îndemnul sângelui străbun, ne-am ridicat într-o singură simțire și, în adunarea cea mare dela Alba-Iulia, am întins brațele noastre învârtoșate de suferință și, strigând în lumea largă, că ne-am săturat de robia înădușitoare în care

ne-a ținut străinul nemilos, am strâns la sânurile noastre oastea liberatoare a fraților din Țara mamă. Am înfăptuit astfel mult dorita și mult așteptata Românie Mare...

Ne-am ridicat din rândul slugilor oropsite și ne-am făcut popor stăpân pe soarta și pe viitorul nostru. A venit apoi primăvara unei zoale cumplite: frații noștri de peste mult pomenita și blăstămata linie de despărțire (demarcațională) au fost supuși la chinuri drăcești de către trufia dușmanului dat jos din șeaua de poruncitor, de către ungerii învâliți în haina mincinoasă a bolșevismului.

Și nu putea să ne treacă nici vara muncii grele: feciorii noștri, înfrățiți cu vânătorii și dorobanții Regatului vechiu, au trebuit să încingă curelele de luptă și să-și acopere capetele cu chivărele de oțel ale războiului național și să implante mejdiile granițelor acolo unde se cădea, pe malurile Tisei hotarnice. Și nu numai atât. Ci am vânzolit turmele sălbatice ale potrivnicului neostoiat până în inima țării lui, în Budapesta cea falnică de pe malul Dunării de mijloc. Și mai departe, până în marginile Apusului, unde mai sticlea vre-o baionetă ungurească.

Iar acum, spre toamnă, am încheiat deplin soco-

teala noastră cu alianul de veacuri. Am desăvârșit rodul muncii noastre și stăm ca plugarul harnic lângă grămada grăunțelor adunate cu sudoare și cu trudă dreaptă: ne-am împlinit datoria cu vârf și îndesat.

Țara mare și frumoasă, pe care ne-a dat-o Dumnezeu și ne-am închiegat-o noi înșine, nu mai poate să ne-o clătească nici o putere de pe lume. Suntem stăpâni acum, fiindcă dreptatea lui Dumnezeu e cu noi și fiindcă suntem vrednici de dânsa. Românie Mare e rodul ostenelelor și suferințelor noastre, a tuturor celor de-o limbă și de-un sânge.

Rod scump, rod mândru, și muncit cu sânge.

Acum orice s'ar fierbe în oala cea mare a păcii, din drepturile noastre nu va putea să ne mai clintească nimenea. Suntem ca plugarul, căruia nu mai poate să-i spulbere rodul ostenelelor, nici vânturile furioase ale toamnei, nici hămeșeala vecinului hain. Nu.

Nici chiar americanii cei socotelnici nu vor scoate-o la nici un mal cu tertipurile lor istețe. Nici ei, nici alți politicieni și diplomați cu pungile lăcomoase. Roadele muncii noastre sunt adunate în stoguri; precum le-am adunat, vom și să le și păzim.

„Paza bună păzește primejdia rea“. Și dacă noi am știut să ne lărgim hotarele până unde ni-se cădea, și am răzbit pe dușmanul nostru cel mare care ne-a sugrumat atâta vreme, vom și să facem

față și punctelor pe cari ar dori unii lacomi de departe să le vâre în contractul cel mare al păcii depline. Barbăție și credință avem. Iar acestea ne vor mântui!

Numai paznici buni să fim: *toți într'un gând și într'o simțire!*

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ.

Nou guvern la București.

După retragerea dela cârmă a d-lui Ion Brătianu, Maiestatea Sa Regele a chemat la sine pe mulți fruntași ai politicii românești în vederea numirii unui nou guvern, care să poarte trebile țării mai departe. Mai mult s'a sfătuit Regele cu d-l Dr. Iuliu Maniu, președintele Cărmuirii noastre ardelenesti. Eră vorba ca noul guvern să fie alcătuit de D-sa, care multă și dreaptă vază are în toată România Mare.

D-l Maniu a spus Maiestății Sale, că ar înțelege să alcătuiască numai un astfel de guvern, care să nu lase nici o slovă din drepturile cari ni-se cuvin pentru jertfele și pentru dreptatea noastră între popoarele lumii. Voia adecă o cărmuire națională, în care să între toți fruntașii partidelor politice din vechiul regat și fruntașii ținuturilor desrobite. Partidele de peste munți se vede, că nu s'au putut înțelege asupra acestui lucru și d-l Maniu s'a reîntors la Sibiu.

După o lungă trăgănare a crizei, în sfârșit a fost găsit omul, care să iea asupra-și alcătuirea guvernului.

Noul ministru prezident este dl **C. Manolescu-Râmniceanu**, care va înainta Maiestății Sale Regelui lista miniștrilor celor noi.

Până la tipărirea gazetei lista încă nu o cunoaștem.

Ziua Crucii.

— De când și cum se prăznuiește. —

Una dintre cele mai mari și mai frumoase sărbători în biserica noastră este fără îndoială ziua Crucii, adică înălțarea Crucii onorate și făcătoare de viață. Sfânta noastră biserică dă cinste deosebită sfintei Cruci, pe care și-a jertfit viața Dl nostru Isus Hristos, răscumprându-ne din păcat și deschizându-ne porțile raiului, cari dela căderea lui Adam au fost închise pentru neamul omenesc.

După ce Dl Hristos a fost coborât de pe lemnul crucii, atât crucea pe care a suferit dânsul cât și acelea, pe cari au suferit cei doi tâlhari, au fost îngropate pe muntele Golgota. Iară împăratul Romanilor, Adrian, pentru că să-și bată joc de creștini, a ridicat pe locul acela o biserică păgânească Venerei, zeiței frumseții. După ce ajunsă să fie împărat al Romanilor Constantin cel Mare, mama acestuia, sfânta Elena, o muiere foarte evlavioasă, a dat poruncă, să caute pe muntele Golgota crucea pe care a suferit Dl Hristos. După multe săpături soldații împăratului au și aflat cele trei cruci la anul 326 după nașterea Mântuitorului. Dar fiind crucile într-o formă, nu se știa, care este crucea Domnului Hristos. Atunci patriarhul Macarie din Ierusalim a poruncit să atingă cu cele trei cruci pe o femeie bolnavă. Când această femeie s'a atins de crucea Domnului s'a vindecat îndată. Au adus apoi numai decât s. Cruce în biserică din Ierusalim și au arătat-o poporului, ca să l-se închine.

Părticele din s. Cruce s'au trimis în Constantinopol, la Roma și în alte orașe; o mică parte din Ea am văzut și la mănăstirea Putna din Bucovina.

Sărbătoarea înălțării sfintei Crucii se sărbătorește încă dela anul 335 după nașterea Mântuitorului în 14 Septembrie, pentru că în ziua aceea s'a arătat s. Cruce episcopilor adunați la sinodul din Tir, ca să l-se închine. La anul 614 Cosroe, regele Persilor, a răpit s. Cruce, dară la anul 626 împăratul Heracliu, biruind pe Persi, a adus-o iarăși înapoi cu mare pompă așezându-o în biserică din Ierusalim.

Aflarea și înălțarea s. Crucii o sărbătorește s. noastră biserică într'un mod foarte frumos. Anume după utrenie, după Doxologia cea mare (Mărire întru celea de sus lui Dumnezeu), când se cântă „Sfinte

Dumnezeule“, preotul iese pe ușa de mieznoapte a altarului, ținând s. Cruce, pusă pe sfântul disc (tier, farfurie de argint) și învăluită în s. aier, deasupra capului, se îndreaptă către mijlocul bisericii, unde este pregătit tetrapodul (scaunul cu patru picioare, pe care se pune la utrenie s. evanghelie spre închinare), și așază s. Cruce pe tetrapod. Apoi încunjură tetrapodul și face cu s. Cruce, ținută deasupra capului, câte o mătanie adâncă în celea patru regiuni ale lumii, la răsărit, miezăzi, apus și mieznoapte. Apoi atât preotul cât și poporul se închină înaintea onoratei și de viață făcătoarei Crucii.

În ziua aceasta, spre aducerea aminte de patima Mântuitorului, biserică a rânduit să se postească, iară în loc de „Sfinte Dumnezeule“ să se cânte: „Crucii tale ne închinăm Hristoasă, și sfântă învierea ta o lăudăm și o mărim“. S. Cruce rămâne pe tetrapod opt zile, pentru că fiecare creștin să l-se poată închina.

I. M.

Ce mai are de isprăvit Sfatul Păcii?

Comisia cea mare a Sfatului Păcii mai are încă de isprăvit următoarele lucruri:

1. Pacea cu Bulgaria;
2. Pacea cu Ungaria, care încă nu are un guvern să poată primi pacea.
3. Intrebarea cu marea Adriatică și cu Fiume, îngreunată acum cu bravura lui D'Annunzio.
4. Potolirea neînțelegerilor dintre Germani și Poloni.
5. Contractul (statutul) țărilor baltice (Livlanda, Estlanda).
6. Treaba Rusiei.
7. Soarta Turciei.
8. Anumite treburi bănești între aliați, în deosebi între țările din Europa și America.

Legionarii români din Siberia.

„Neamul Românesc“ vestește, că d. Dr. Voicu Nițescu, unul dintre conducătorii foștilor prizonieri români din Rusia, ar fi ajuns la o înțelegere cu japonezii pentru aducerea acasă a Românilor ardeleni aflați în Siberia. E nădejde, că până la sfâr-

șitul anului acestuia să poată fi aduși acasă măcar cei trei mii de voluntari români din Siberia.

Ceialtați ardeleni, cam vre-o douăzeci de mii, vor fi aduși în cursul anului viitor.

Bravura Poetului.

— Ce-i cu orașul Fiume. —

În săptămâna din urmă a făcut mare valvă în lume isprava scriitorului italian D'Annunzio, care s'a pus în fruntea alor o mie de oameni însufiețiți și a cuprins cu dela sine putere orașul Fiume, de pe țărmul mării Adriatice. Acest oraș s'a ținut până la marea întorsătură a răboiului de Ungaria, dar era locuit aproape numai de italieni, lucru pentru care Italia l-a cerut totdeauna pentru sine. Conferența păcii s-a arătat însă foarte sgârcită și în acest punct, așa că nu putea nime să știe ce se va alege de soarta orașului acestuia foarte însemnat pentru așezarea lui fericită. Odată era vorba să fie dat Italiei, altădată Iugo-Slaviei (Sârbiei) și, iarăși, uneori se svonea că îl vor face oraș de sine stătător.

Naționaliștii italieni n'au mai putut aștepta după hotărârea celor puternici dela Marele Sfat al păcii. Învăpăiatul poet D'Annunzio, care din cântăreț cu peana, s'a făcut ofițer aviator (sburător), a socotit, că e sosită vremea să deslege calul dela gard. A căutat o mie de voinici, înflăcărați ca și dânsul și, într'o bună dimineață, a dat navală în Fiume, alungând pe englezii și francezii cari făceau pază acolo și a desfășurat steagul italian pe zidurile orașului.

Această bravură a poetului italian a busumflat rău pe cei dela Conferența păcii, cari au început să strige ca din gura șarpelui și să-l părăscă pe D'Annunzio la guvernul Italian.

Guvernul, ca mai cumpănit, a trimis în Fiume un general să potolească și pe D'Annunzio și să-l scoată din oraș.

D'Annunzio a trebuit să se supună, dar naționaliștii italieni preamăresc fapta bravă a poetului, care a lucrat după îndemnaurile sângelui.

Banatul nostru.

Mărimea, populația, bogățiile și industria.

Dela adunarea dela Aiba-Iulia încoace toată lumea se ocupă de Banatul nostru. Al cui va fi? Al României ori al Serbiei? Ori se va împărți între amândouă? Deocamdată Conferința Păcii a hotărât împărțirea Banatului nostru între România și Serbia, noi însă nu ne mulțumim cu aceasta, ci-l cerem întreg, pentru că al nostru trebuie să fie.

Dar să vedem cum este Banatul. Mărimea lui este de 28 de mii 523 kilometri pătrați și este locuit de 1 milion 582 mii și 133 de suflete. Români sunt: în județul Torontalului 90 de mii 699, în Timiș 184 mii 503, în Caraș-Severin 340 mii 134, laolaltă 615 mii 336, pe când Sârbi: în Torontal 199 mii 750, în Timiș 69 mii 905, în Caraș-Severin 14 mii 674, laolaltă: 284 mii 329. Așadar dintre locuitorii Banatului 39 la sută sunt Români, 18 la sută Sârbi, 24 la sută Svabi, 12 și jumătate la sută Unguri, una și jumătate la sută Slovaci, una la sută Jidani. Socota aceasta însă este făcută de Unguri, așa că după sfânta dreptate Români trebuie să fie cam 640 de mii.

Bogățiile Banatului sunt de neprețuit. Cele mai bune bucate se fac în Banat, grâul bănățean are preț foarte mare. Vitele, caii și porcii bănățeni sunt foarte vestiți, totasemenea viile și poamele.

Industria Banatului este foarte dezvoltată. Nici într'o parte din România-întregită nu sunt atâtea fabrici ca în Banat. Cea mai mare fabrică este cea de fier din Reșița (jud. Caraș-Reverin), la care lucră 8 mii de lucrători. Apoi cea din Anina cu 2 mii de lucrători; cea din comuna Nadrag cu 852 de lucrători. Fabrica de cărămidă din Chichinda-Mare și cea de ghete „Turul“ din Timișoara cu 1200 de lucrători. Mori de foc vestite sunt în Chichinda-Mare cu 300 de lucrători și în Timișoara cu 200. La toate fabricile din Banat lucră nu mai puțin de 33 de mii 962 de lucrători, iară banii, cari sunt vărsați în aceste fabrici, dau suma de 52 de milioane cor.

Lungimea căilor ferate este de 19 mii 597 de kilometri. Așadar Banatul este poate cel mai bogat pământ românesc, care trebuie să fie întreg al nostru. Dl. Brătianu, văzând că Conferința de pace dela Paris nu ne dă întreg Banatul, a abzis. Nădăduim însă, că ori cine va urma după dânsul, va cere întreg Banatul, pentru care suntem în stare să jertfim ori și ce, chiar și sângele nostru.

Mișelie veche.

Un mare ziar nemțesc publică acuma tratatul (legatura) secret (tăinic) încheiat între Rusia și Germania la anul 1887. În tratatul acesta e vorba, că la anul 1887 Germania și-a dat învoirea, ca Rusia să poată fi stăpână pe Balcani și mai cu seamă pe Bulgaria și partea de răsărit a României.

Băgați bine de seamă: România la anul 1887 era prietină sinceră cu Germania. România făcea adevărată parte din așa numita tripla alianță, adevărată era și ea părtașă în legătura încheiată între Germania, Austro-Ungaria și Italia la caz de războiu. Și atunci vine prietina României, Germania, și recunoaște dreptul Rusiei de a stăpâni peninsula balcanică și în deosebi Bulgaria și România.

Asta a fost omenia Germaniei la 1887.

De omenia Rusiei la 1916 însă n'ați auzit. V-o povestim și aceasta:

La 1914 România iese din tripla alianță și intră, după cum era firesc, în tovărășia celorlalte mari puteri, Anglia, Franța și Rusia, numită tripla înțelegere, sau antanta. Și când România, încrezută în omenia acestor trei puternice tovarășe, își aruncă întreagă armata în crâncena încăierare dela 1916, Rusia prin ministrul ei Stürmer, încheie o legătură cu Germania, în virtutea căreia România nu numai că nu va fi ajutată de Rusia, dar că „prietina“ Rusie se învoiește, ca România să fie împărțită între Germania și Rusia.

Acestea nu sunt povești, sunt fapte.

Dară „cine sapă groapa altuia, însuș cade întrânsa“. Atât Germania cât și Rusia s'au prăbușit și România, pe care vroiau s'o împărțească, nu numai că trăiește, dar e tare și sănătoasă. Dumnezeu nu bate cu băta.

Fabricile Americii.

Americanii, despre cari știm cu toții, că sunt cumpliti în fabrici, acum vreau să încingă lumea toată cu mașinăriile lor lărmuitoare. În deosebi s'au îndreptat privirile spre Europa răsăriteană, care în privința fabricilor stă foarte înapoi. Aici vreau ei să-și statornicească treburile și bag-seama d'ăia bagă ei la Sfatul păcii atâtea chițibușuri, ca să-și poată aduce fabricile încoace, fabrici, cari, în celea din urmă, pe lângă mașini tot bani fac...

Iar pungile americanilor sunt cât sacii de mari, saci fără fund. »Patria« din Sibiu tipărește într'un număr mai proaspăt următoarele:

Am auzit într'o seară în gara din Copșa-mică conversația dintre un țaran român care se înapoia din America și o țarancă, vecină cu el cu satul.

— De voi a fost bine acolo, spunea femeea, nu ați fost la bătae. Voi în fabrici.

— S'o fi trăznit Dumnezeu fabrică, răspunse omul cu amărăciune.

— Ai făcut bani mulți, ce te plângi?

— Să-i fi trăznit Dumnezeu banii!

— Ești viu și vii acasă! Câți dintre ai noștri n'au mai venit!

— Sunt viu? Da așa eram eu când m'am dus? Sunt umbră nu mai sunt om! S'o fi trăznit Dumnezeu America cu fabrica și cu banii ei cu tot.

El își strânse buzele și privi întunecat, ca la un dușman, în inserarea ce cădea. Mi-am zis: omul ăsta n'are nici-o bucurie că se întoarce în România-mare.

Și iar m'am gândit la... telegramele ce vesteau noi cumpărări ale trusturilor în Europa, la spiritul ce-a început să stăpânească în faza din urmă la Conferința păcii.

Și îmi ziceam în gând: de n'ar veni și la noi împărăția ta, Americă! Ag.

În potrivea răspânditorilor de știri.

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica colportă, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în

scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Americanii dușmanii noștri?

La numărul trecut al gazetei noastre am arătat care a fost pricina căderii guvernului Brătianu. Nu putea adevărat să iscălească pacea cu Austria, care ar face din România liberă și neatârnată o țară robită, căreia să-i poruncească toată lumea, până și jidanii. Decât să iscălească o astfel de pace dl. Brătianu mai bine și-a dat abdicarea. Și bine a lucrat așa. Vine acuma însă întrebarea, că pentru ce ne fac greutăți cei dela Conferința de pace. Pentru ce pe România, care așa de mult a suferit, jefindu-se pentru aliați, o socotesc drept un copil mașter. Răspunsul ni-l dau chiar frații noștri, Francezii Ei ne mărturisesc, că America e de vină. Americanii au voit adevărat să pună mâna pe toate bogățiile României, dar mai cu seamă pe petrol; ei au voit să aibă dreptul de a scoate din pământ toate bogățiile noastre și de a le duce cu ei, iară nouă să ne dea abia o fărâmatură din toate aceste. Bine înțeles, că dl. Brătianu la aceasta nu s'a învoit și astfel Americanii cam hrăpăreți au început să ne poarte Sâmbetele, iară pe Sârbi, cari li-au dat tot ce au dorit, i-au îndrăgit și le-au ținut parte.

Se spune, că și acuma bine de curând tot Americanii au fost aceia cari au cerut dela Conferința Păcii, ca pe noi să ne scoată din Budapesta, iară prada de războiu, care am luat-o după atâtea jertfe dela Unguri, s'o împărțim și cu ei.

Ni-s cam dușmani așadară Americanii, cu atât mai buni prietini ne sunt însă în schimb Francezii, cari ne apără și ne țin partea în toată vremea.

»Supuneți-vă stăpânirii omenești, căci așa vrea Dumnezeu: Domnitorului ca stăpânului vostru și trimișilor lui, ca unora pe cari el i-a împunericul să pedepsească pe cei vinovați și să dea răsplătă celor ce fac bine.«

Apostolul Petru.

Rândunelelor...

Drăgălașe rândunele,
Pentru ce vă adunați?
Înaintea casei mele,
În castanii 'nrouați?
Doar e noaptea încă bine,
Toate paserile dorm,
Numai eu și voi cu mine,
Ne-am trezit demult din somn.
Pe voi vă neliniștește,
Dorul de călătorie,
Căci vedeți că ngălbinește,
Iarba'n câmp și foaia'n vie.
Iar pe mine mă muncesc,
Gândurile să-mi fac casă
În pământul românesc
Unde-ar fi pădurea deasă.
Voi vă duceți după bine,
Peste mări îndepărtate
Nu știu oara sorții mele
Bine, rău, cum mi-a mai bate.
Totuș eu aici rămân,
Dacă o fi se mai trăiesc,
Și de mor, vreau se mă 'ngroape
În pământul românesc.
Iar voi paseri sburătoare,
Ce de aceea emigrați,
Peste țări și peste mare,
De-și vedea iubii-mi frați,
Spuneți, să se 'ntoarcă iară,
În pământul strămoșesc,
Căci Ardealul scumpă țară,
E sub rege românesc!
Păsărele călătoare!
Ce stați gata de pornit,
Mergeți, dar vă 'ntoarceți iară,
La cuibșorul părăsit.
Eu atunci de oi fi sub glie,
Somnu-mi veșnic voi dormi,
Cântecel voastre dulci
Nu le voi mai auzi.
Iar mormântul îmi va fi
Unde-am vrut ca să-mi fac casă,
Fos la poala codrului,
Unde o fi pădurea deasă.

Ioan Nistor Desmireanul.

Poamele de leac.

Puțini săteni vor fi știind, că poamele se folosesc și de leac. Ele nu sunt așadară numai o mâncare gustoasă după un prânz sau o cină bună, nu sunt numai un izvor minunat și ieftin de câștig, ci sunt și un leac, pe care-l recomandă cei mai buni medici.

Mai cu seamă strugurii, merele și perele se folosesc cu multă izbândă împotriva boalelor de stomac, de inimă și de rărunchi.

Împotriva boalelor de stomac e bună cura de struguri și de mere. Împotriva boalelor de inimă se folosește ceaiul de mere: se taie trei mere în felii și se fierb un sfert de oră într'un litru de apă; după aceea se bea rece, fără să se mănânce nimic în ziua când se ia acest leac. Împotriva boalelor de rărunchi se poate folosi cura de struguri, de mere ori de pere.

Cura de struguri se face de trei ori pe zi: la 8 dimineața,

la vremea prânzului și la 7 scara câte o jumătate de chilogram. După un ceas apoi se ia un pahar de apă minerală.

Merele sau perele se iau de asemenea de trei ori pe zi câte 2—3 mere sau pere; după un ceas se bea un pahar de apă minerală.

Zilele, în care se face această cură, pot să fie Joia sau Duminica.

Dupăcum se vede din cele spuse, poamele sunt de foarte mare folos. Ar trebui așadar, ca poporul nostru să prețuiască mult grădina de pomi și să ceară sfatul preoților și învățătorilor noștri în privința acesteia.

Se face ziua.

— Teatru în Blaj. —

Astăzi, Miercuri, 24 Septembrie, sosește în Blaj marea noastră artistă dela București *Dna Olimpia Bârsan* împreună cu alți artiști dela Teatrul din Iași și vor reprezenta piesa „Se face ziua” scrisă de soțul său *Zaharie Bârsan*, mare artist al nostru, numit de curând director al Teatrului național românesc din Cluj.

În „Se face ziua” ni-se dau întâmplări din răscoala națională a lui Horia, martirul.

Vom alerga, cu mic cu mare, să ne înălțăm sufletele cu acest fericit prilej de artă românească.

ȘTIRI.

Lipsa de hârtie ne silește să ieșim iarăși numai în 4 pagini.

Îndată ce putem vom da cetitorilor noștri tot 8 pagini ca mai înainte.

— **Călătoria ușorată.** În numărul 33. al gazetei noastre spuneam, că începând cu 15 Septembrie se vor înființa mai multe trenuri accelerate, de persoane și de mărfuri. Știrea aceasta am dat-o după gazetele din vechiul Regat.

Aflăm acum, că aceste trenuri noi vor începe a umbla numai în 1 Octombrie. Atunci însă abunăscam.

— **Sărbii pescuiesc.** De astădată însă nu pescuiesc pește în apă tulbură, ci stărvuri omeștești, unguri omorâți de bolșevici și aruncați în Dunăre. Și bietele jertfe ale bolșevismului nu sunt îmbrăcate în haine domnești, ci în haine de muncitori. O dovadă mai mult, că bolșevicii nici cu muncitorii nu erau mulțumiți.

— **Buzduganul ce se va da M. S. Regelui** va fi în curând făcut la Paris. Buzduganul executat după un desen datorit distinsului nostru pictor d. Costin Petrescu va fi lucrat în argint, aur și pietre prețioase și va avea mărimea unui băț de mareșal, cu o ghioagă cu ghimpi în vârf.

Între ghioagă și băț este un grup de patru femei, cari își dau mâna, reprezentând România veche, Ardealul, Bucovina și Basarabia.

Bățul va avea următorul răvas: „Majestății Sale Regelui Ferdinand I. al tuturor Românilor, dăruitu-i sa acest buzdugan de către popor, ca unui vrednic Domnitor și biruitor, spre pomenirea războiului purtat dela 1916 până la 1919, pentru desrobirea întregului neam românesc”.

— **Tun unguresc spre vedere.** În București a fost pus spre vedere un tun de 42 (dintre celea mai mari), pe care brava oaste românească l-a luat dela bolșevicii unguri în luptele de peste Tisa.

— **„Învățătorii”** se numește o nouă gazetă, care a început să se tipărească la Cluj, începând cu luna Septembrie. După cum arată numele, nouă gazetă e scrisă anume pentru învățători.

— **O lege înțeleaptă.** Nemții au adus lege, ca dela 15 Sept. să fie închise toate casele unde se joacă în cărți. Tălcul acestei legi spune, că nemții nu mai au vreme de pierdut, ci trebuie folosită fiecare clipită, ca să poată scăpa cât mai curând de datoriile de războiu. La noi, credem, ar fi bine să se închidă crișmele.

— **Gânduri mârșave.** În orașele Coblenza și Colonia, cuprinse astă toamnă de Francezi, s'au descoperit mai multe magazine de arme și granate, ascunse de Germani. Se vede din aceasta, că Germanii tot mai cred într'o schimbare a lucrurilor.

— **Zepelinurile își schimbă monirea.** Vestitele Zepelinuri, adevărate baloanele cele uriașe ale Nemților, după hotărîrea guvernului german nu vor mai arunca bombe omoritoare, ci vor purta scrisori și pachete, ca să ușureze și să grăbească lucrul poștei. Și așa din lucrurile cele mai îngrozitoare din războiu, se fac rând pe rând unelte și mașinării folositoare pentru vremile de pace.

— **Câți locuitori are Basarabia?** După socoțile cele mai nouă Basarabia are două milioane șasă sute patruzeci și două de mii (2,642.000) de locuitori. Dintre aceștia Români sunt: un milion și 688 de mii;

Ruși și Ruteni: 329 de mii; Li-poyeni: 59 de mii; Jidani: 267 de mii; Germani: 113 mii; Bulgari și Gagăuți: 140 de mii; iară 33 de mii sunt de alte naționalități.

— **De ce nu mai scad prețurile?** Pe lângă lăcomia neguțătorilor mai sunt și alte cauze, pentru cari nu pot să scadă tare prețul mărfurilor, și anume lipsa mare de corăbii și primejdia minelor plutitoare de pe mare. De frica acestor mine fabricile din apus nu prea îndrănesc să ne trimită marfă, iar câtă o trimit, ne-o vând scump, ca să aibă totuși ceva dobândă, dacă vre-un vas ori altul lovit de mine s'ar scufundă.

— **Istoria cauzelor războiului.** Nemții au însărcinat pe 3 dintre cei mai vestiți profesori, să scrie istoria întâmplărilor și cauzelor, cari au dus omenirea la războiu. Suntem curioși să vedem cum vor cercă și prin aceasta nemții să se desvinovătească, știind, că numai într'un acest scop au dat această însărcinare.

— **Roadele bolșevismului.** La Budapesta, făcându-se numărătoarea, s'au aflat 200,000 muncitori, dar fără de lucru. Și din aceasta se vede, că bolșevismul chiar și asupra muncitorilor se răsbună amar. Pentru că fără lucru nu-i câștig, și fără câștig nu-i mâncare. Iar fără mâncare orice om e peritor de foame. Așa sunt și cei 200,000. Noroc, că le mai dă câteceva armata noastră românească.

— **Câtă despăgubire cerpăță Franța?** Nu mai puțin decât 463 miliarde de franci. Cel puțin așa ne-o spune însuș ministrul de finanțe francez Klotz. Și-apoi se mai miră lumea, că și noi cercăm să ne punem la loc pagubele pricinuite de Nemți, Austrieci, Unguri, Turci și Bulgari, când știut este, că tocmai sfatul celor mari n'a voit să audă de loc de pagubele noastre!

Din cătănie.

Căpitanul: „Măi cioroiule, iară nu ții pasul!”

Cioroiul: „Străiți dom'le Căpitan, cu il țin, dar nu-l țin compania.”

Aviz.

Alunzii Seminarului teologic arhiepiscopesc din Blaj sunt recercați, ca în 1 Octombrie a. c., când se prezintă la cursuri, fiecare să-și aducă: 2 farfurii, cuțit, furcuță, lingură, sîngeană pentru dejun, pahar și câte 2—3 servetele.

Dela Rectoratul Seminarului teologic.

Blaj, în 22 Sept. 1919.

Dr. Izidor Marcu
rector seminarial.

Lui Iuan Bolșevicoul.

Măi Ivane, bolșevice,

Măi Ivane măi

Trăsnetul pe tine pice,

Măi Ivane măi

C'ai avut țară cu rost

Măi Ivane măi

Și-ai vândut-o ca un prost,

Măi Ivane măi

Și-ai vândut și țara mea

Măi Ivane măi

Domnul nu ț-ar ajuta, —

Măi Ivane măi

Că n'am țară de vânsare,

Măi Ivane măi

Ci țară să mi-o fac mare,

Măi Ivane măi.

(Răsăritul).

I. U. Soricu.

Preoți! Învățători!
răspândiți „UNIREA
POPORULUI” prin
tre săteni.

Un

măestru rotar

căută o rotărie de vândut, pe care ar cumpăra-o cu toate uneltele și cu lemnele de lucru dimpreună.

Ori, cu o învoială bună, se leagă să conducă rotăria vre-unui proprietar de atelier.

Numele cumpărătorului se poate ști la „Unirea Poporului” în Blaj.

Cine știe

despre *Aurel Szabó*, iurist din Blaj, voluntar pe frontul Italiei, care dia 10 August 1916 nu a mai dat nici un semn de viață, fiind la 61 I. R. 14 Feldkomp. (Feldpost 109), să facă bunătate să scrie pe adresa „Unirea Poporului”, înștiințând pe nemângăiata lui mamă. (2—3)

Hotel Univers din Blaj

e de închiriat sau de vândut.

A se adresa la proprietarul

(86) 6—8. Carol Nagy.

Număr cenzurat de Iuliu Maier.